

Aan: de vaste Kamercommissie OCW

p.a. cie.ocw@tweedekamer.nl

Betreft: Schriftelijke inbreng MBO Raad t.b.v rondetafelgesprek op 26 september 2024

Geachte commissieleden, collega-genodigden en toehoorders,

Namens de MBO Raad wil ik uw aandacht vragen voor de aangekondigde btw-verhoging op schoolboeken. De MBO Raad is de vereniging die de belangen behartigt van de MBO-sector in Nederland. Dagelijks leiden wij op onze scholen duizenden mensen op, jong en ouder, in alle denkbare vakken en beroepen. Van bakkers tot metaalbewerkers en groenverzorgers, van beveiligers tot professionele muzikanten, technici en zorgverleners: het Middelbaar Beroepsonderwijs vormt de ruggengraat van de Nederlandse beroepsbevolking, nu en in de toekomst!

En, om direct die brug te slaan, deze voorgenomen btw-verhoging op boeken helpt daar niet bij. Eerder deze maand verscheen het Studentonderzoek 2024 van het Nibud waaruit blijkt dat het 52% van de mbo-studenten die een BOL-opleiding (Beroeps Opleidende Leerweg) minder vaak lukt om makkelijk rond te komen dan in 2021. Een belangrijke oorzaak van het niet goed kunnen rondkomen wijten de studenten aan de kosten van levensonderhoud en hun achterblijvende inkomsten.

Uit een onderzoek van de Universiteit van Bonn naar alternatieve onderwijsroutes die de sociale mobiliteit bevorderen¹ bleek daarnaast dat het succes van studenten uit lagere inkomensgroepen negatief beïnvloed wordt door het opwerpen van financiële drempels.

En dat is precies wat deze voorgenomen btw-verhoging op boeken is: een extra financiële drempel voor MBO-studenten, zowel voor de 18-minners als de 18-plussers. Dit terwijl het voor bijvoorbeeld een havo-scholier in het Voortgezet Onderwijs geen merkbare gevolgen heeft; de btw-verhoging op zijn boeken wordt voor hem volledig vergoed.

¹ Onderzoeker Moritz Mendel van de Universiteit van Bonn heeft onderzoek gedaan naar alternatieve onderwijsroutes die de sociale mobiliteit bevorderen. Het onderzoek richt zich specifiek op Nederlandse studenten uit gezinnen met een laag inkomen.

Ik neem u graag even mee in wat de btw-verhoging op boeken en de nu in het regeerprogramma geboden compensatie concreet betekenen voor MBO-studenten:

Een leermiddelenlijst bestaat uit boeken, materialen en vaak een device (laptop/tablet). Voor de boeken geldt dat die gezamenlijk vaak rond de €400 euro zijn. Het precieze bedrag is afhankelijk van leerjaar en studierichting. Het onderdeel basisvaardigheden kost pakweg €150. Minderjarige MBO-studenten ontvangen daar nu een tegemoetkoming van €60 voor. Het hele boekenpakket wordt straks 12% duurder waardoor het €40 euro duurder wordt voor de student. €15 euro daarvan is extra voor de basisvaardigheden.

Zoals blijkt uit deze berekening was de compensatie al niet dekkend met €60 en nu wordt de compensatie voor de btw-verhoging verrekend op een niet-dekkende compensatie voor de basisvaardigheden. Concreet betekent dat dus dat de boeken voor basisvaardigheden over het algemeen tussen de €12-15 duurder worden terwijl er ongeveer €6-7 aan compensatie komt voor de btw-verhoging. Deze niet toereikende compensatie is dan ook nog eens alleen voor MBO-studenten die onder de 18 jaar zijn. MBO-studenten die 18+ zijn betalen hun hele boekenpakket inclusief de btw-verhoging zelf.

Dat zijn grote bedragen voor studenten. Heel concreet: een minderjarige MBO-student betaalt met de huidige plannen (btw-verhoging en compensatie) straks zelf €374. Terwijl een MBO-student boven de 18 met de huidige plannen een rekening van €440 gepresenteerd krijgt voor zijn boekenpakket.

Dit staat in schril contrast met de VO-sector die met €36 miljoen een volledig dekkende compensatie krijgt, waardoor alle boeken daar gratis blijven.

Kijkend naar de grote opgaves waarvoor we met elkaar staan op het gebied van de zorg, woningbouw en arbeidsmarkt en in de wetenschap dat de MBO studenten van vandaag en morgen een onmisbare schakel zijn in de oplossingen, constateer ik dat het opwerpen van drempels binnen het middelbaar beroepsonderwijs, financieel of van elke andere aard, ons alleen maar verder afbrengt van onze ambities voor een gezond, veilig en bloeiend Nederland.

De btw-verhoging op boeken en het compensatievoorstel dat het kabinet nu heeft gedaan zijn daarbij op zijn zachtst gezegd voor de MBO-sector en zijn studenten onbegrijpelijk en volstrekt onvoldoende.

Met vriendelijke groet,

Adnan Tekin
Voorzitter Bestuur MBO Raad

